

A photograph of two children in a stream. One child is standing on a log, reaching up, while the other is crouching by the water's edge. The background is lush green foliage.

GROEN DOET GOED UTRECHT JAARVERSLAG 2021

WIJK NME'S
IN AMERSFOORT

NATUURWEEK
FUNNY NATURE

NATUURBELEVING VOOR
KWETSBARE KINDEREN

14.377 KINDEREN EN
OUDERS BEREIKT

Groen
DOET
Goed

1. OVER GROEN DOET GOED

Groen doet goed is een initiatief van IVN en een samenwerkingsverband van de gemeenten Amersfoort, De Ronde Venen, Houten, Leusden, Nieuwegein, Utrecht, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist en de Provincie Utrecht. Gemeenten Leusden en Wijk bij Duurstede zijn in 2021 onderdeel geworden van het netwerk. Samen zorgen we ervoor dat kinderen tussen 4 en 12 jaar (en hun opvoeders) de natuur bij hen in de buurt beleven met allerlei leuke en leerzame activiteiten. Hierbij ligt het accent op activiteiten in versteende wijken.

Wie zijn de partners

De deelnemende gemeenten hebben in de afgelopen jaren een lokaal netwerk opgebouwd. Hierbij zijn onder andere welzijnsorganisaties, (brede) scholen, zzp-ers, natuurorganisaties, IVN-afdelingen en NME-centra aangesloten. Ook de terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer en Utrechts Landschap zijn in sommige gemeenten betrokken. Alle lokale netwerken worden verder in het jaarverslag in beeld gebracht.

Financiering

De activiteiten van Groen doet goed sluiten aan bij pijler 3 “Beleven en betrekken” van de Natuurvisie en werden mogelijk gemaakt dankzij de subsidie van de provincie Utrecht. Elke gemeente heeft naast de ontvangen subsidie minimaal eenzelfde bedrag bijgedragen aan de financiering.

Wat hebben we bereikt in 2021

2021 was alweer het zesde Groen doet goed-jaar, waarbij het netwerk dus is uitgebreid met twee nieuwe gemeenten. De succesformule van Groen doet goed is doorgezet en ondanks een tweede jaar met corona hebben meer dan 14.000 kinderen en ouders dankzij Groen doet goed de natuur in hun eigen buurt ontdekt. Zoals inmiddels traditie hebben we ook in 2021 gewerkt aan een gezamenlijk product. In de zomervakantie lanceerden we zes [Zomer Natuur Challenges](#). De challenges zijn tijdloos en altijd uit te voeren. In 2022 zetten we deze filmpjes nogmaals in.

Hoe verder

Alle gemeenten gaan op dezelfde voet verder en zoeken nieuwe partners en mogelijkheden om meer kinderen (vaker) een natuurervaring te bieden. Gemeenten Leusden en Wijk bij Duurstede gaan aan de slag met een vernieuwd plan en groter netwerk. We organiseren in 2022 een inspiratiedag vol workshops voor de trekkers en activiteitenbegeleiders.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het bereik van alle activiteiten visueel weergegeven en in hoofdstuk 3 staat dit verder uitgesplitst. Ook besteden we aandacht aan de gevolgen van corona. Daarna wordt ingezoomd op de deelnemende gemeenten. Het jaarverslag wordt afgesloten met de (onzichtbare) spin-off van Groen doet goed.

2. RESULTATEN

14.377 KINDEREN EN OUDERS DEDEN MEE

571 kinderen van 2-3 jaar
7.024 kinderen van 4-8 jaar
4.381 kinderen van 9-12 jaar
2365 ouders

80 ACTIVITEITEN WERDEN IN TOTAAL 450 KEER GEORGANISEERD VOOR

Kinderen en ouders (vrije tijd)
Scholen
BSO en naschoolse activiteiten
Aanleg of inrichting van een object, route of pad

OP DE VOLGENDE PLEKKEN

(Speel)bos	Moestuin	Voedselbos
Park	BSO	Bibliotheek
Landgoed	Kinderboerderij	Buurthuis
School(plein)	Fort	Buurttuin
NME-centrum	(Natuur)speeltuin	Online

MOOIE START VAN DE ZOMER NATUUR CHALLENGES

- Meer dan 1.100 views op YouTube
- 375 directe aanmeldingen waarvan 55 BSO's en 16 leerkrachten
- Via Kidsproof meer dan 10.000 ouders bereikt hierover

GROOT BEREIK VIA KIDSPROOF

- 770.000 views van Groen doet goed activiteiten en blogs op kidsproof.nl/utrecht
- 114.00 views van Groen doet goed activiteiten op Facebook
- Gemiddeld 3.400 lezers per nieuwsbrief

3. ALLE ACTIVITEITEN*, UITGESPLITST PER GEMEENTE

Gemeente	Activiteiten	Frequentie	Bereik aantal kinderen en ouders
Amersfoort	Kinderactiviteiten WijkNME 'het Beekdal'	Vaker dan 10 keer	302
	Kinderactiviteiten WijkNME Liendert-Rustenburg	Vaker dan 10 keer	65
	Activiteiten door combinatiefunctionaris natuur in 10 wijken	Het hele jaar door	1.225
De Ronde Venen	Buitenlesdag	1 keer	2.500
	Meneer de alpaca	Vaker dan 10 keer	880
	Natuurbeleving voor de allerkleinsten	4-10 keer	79
	De Avonturenclub	4-10 keer	32
	Moestuin basisschool de Windroos	Vaker dan 10 keer	210
	Kinderworkshops in de natuur	Vaker dan 10 keer	143
	Natuur- en moestuinclub	Vaker dan 10 keer	15
	Het Koolmeespada	4-10 keer	45
	Aanleg bloemenweides	1 keer	57
	Ontdekkingstochten voor het gezin	2	37
Houten	Buitendag	1 keer	1.000
	Ontdek de Keercamp	1 keer	125
	Buitenspeelkaart voor oudste kinderen uit een gezin	1 keer	3825
	Speurtocht Sneeuwvitje	2-4 keer	130
	Wildplukken voor gezinnen	2-4 keer	43
	Activiteiten Natuurontdekplek	4-10 keer	60
Leusden	Buitenschool	Vaker dan 10 keer	1.041
	Logeerkoffer	Vaker dan 10 keer	100
	Natuurbeleving kwetsbare kinderen	Vaker dan 10 keer	35

Gemeente	Activiteiten	Frequentie	Bereik aantal kinderen en ouders
Nieuwegein	Buitenles Bloeiend Nieuwegein	2 keer	266
	Kruidentuin de Geer	2-4 keer	30
	Buurtpluktuin Erebloem	4 -10 keer	32
	Moestuin basisschool 'de Toonladder'	4-10 keer	59
	Plantdag geveltuintjes Schansen Zuid	1 keer	24
	Buitenlessen basisonderwijs	Vaker dan 10 keer	290
	Boomfeestdag 50 jaar Nieuwegein	1 keer	24
	Buitenles 'de Hoorn van de Viking Koning'	4-10 keer	290
	Natuurspeurtocht en buitenbalie buurttuin 'Cirkeltje Rond'	2-4 keer	12
	Zomerbuitenbalie Natuurkwartier	1 keer	55
Utrecht	Tuinactiviteiten in Speeltuin Noordse Park	Nvt (aanleg)	200
	Stadssafari	2-4 keer	108
	Avonturenclubs	Vaker dan 10 keer	420
	Zomertoer (3-daagse)	1 keer	31
	Over de brug feest	1 keer	320
Wijk bij Duurstede	Dierendagactiviteit kinderboerderij	2-4 keer	495
	Activiteiten tijdens landelijke natuurdagen	6 keer	149
	(School)natuurwerkdag	2 keer	78
	Verschillende moestuinactiviteiten	4-10 keer	73
	Vergroenen schoolplein de Werkschuit	4-10 keer	100
	Kidsclub/natuurweek Funny Nature	Vaker dan 10 keer	63
	Zomernatuuractiviteit Kriebelbeestjestuin	4-10 keer	25
	Aanleg natuurlijke speelplek Stadspark	Nvt (aanleg)	-
Woerden	"Alle groenten in de soep" lessen	4-10 keer	100
	Groene activiteiten InBredius	4-10 keer	600
	Workshops "50 dingen die je gedaan moet hebben voor je 12e"	3 workshops van 6 activiteiten	36
	Speelbos Molenvliet en Speelbos Bredius	Vaker dan 10 keer	165
	Start natuurspeeltuin Kamerik	1 keer	15
Zeist	Speelbos Zeist-West natuurspecial	2 keer	15
	Speelbos Zeist-Noord natuurspecial	4-10 keer	21
	Moestuinlessen op meerdere locaties	Vaker dan 10 keer	162
	Buitenlesdag	1 keer	1500
	Peuters in het Wild	4-10 keer	85
	Avontuurlijk Bosuitjes	Vaker dan 10 keer	407

* Van deze activiteiten zijn de gegevens bekend. Mogelijk zijn er in een paar gemeenten nog andere Groen doet goed-activiteiten of werkzaamheden geweest, hiervan zijn geen bereikcijfers bekend.

4. BEPERKINGEN EN KANSEN DOOR CORONA

Net zoals in 2020 werd 2021 ook een jaar vol aanpassen, uitstellen, doorschuiven, zoeken naar wat wel kon en gelukkig toch ook veel Groen doet goed-activiteiten. Zo zijn er activiteiten in afgeslankte vorm doorgegaan, bijvoorbeeld door het minder vaak aanbieden van Peuters in het Wild en het Speelbos in Zeist of de Avonturenclub en Natuurbeleving op de Buurderij in De Ronde Venen. Sommige activiteiten zijn binnen het kalenderjaar verschoven naar een later moment, zoals de jaarlijkse Buitendag in Houten. In Wijk bij Duurstede is de aanleg van de natuurlijke speelplekken uitgesteld omdat het daarbij draait om sociale doelen zoals ontmoeting en samenwerking tussen vrijwilligers, kinderen, nieuwkomers en buurtbewoners. Gelukkig was het toch mogelijk om in het najaar van 2021 de eerste natuurlijke speelplek aan te leggen en worden de andere in 2022 opgestart.

Toch hebben veel trekkers ook moeten besluiten om activiteiten in z'n geheel door te schuiven naar 2022. In Woerden is bijvoorbeeld besloten om de Buitenlesweek niet in 2021 te organiseren en dit weer voor 2022 op te pakken. Ook bij de peuterochtenden in Leusden is dit het geval. Gelukkig heeft de provincie de mogelijkheid geboden om eventueel overgebleven uitvoeringbudget uit 2021 door te schuiven naar 2022. Bij de gemeenten waar dit nodig was, heeft iedere trekker er een goede bestemming voor gevonden.

Voor het maken van de jaarplannen moesten de trekkers ook weer op zoek naar nieuwe manieren. Waar de trekkers vroeger 1 of 2 keer per jaar een netwerkbijeenkomst organiseerden om de lokale partners te ontmoeten en samen een nieuw jaarplan te maken, was dit in 2021 vaak niet mogelijk. Veel trekkers hebben in plaats daarvan online bijeenkomsten georganiseerd of hebben de partners individueel gesproken.

Gelukkig hebben ondanks bovengenoemde gevolgen van corona ook in 2021 veel kinderen en hun ouders de natuur in hun eigen omgeving ontdekt. Dit is terug te zien in het aantal deelnemers van activiteiten en bezoekers van natuurlijke speelplekken.

5. JAARVERSLAGEN GEMEENTEN

AMERSFOORT

UITGELICHT

Wijk NME Liendert

Wijk NME Liendert organiseerde in 2021, ondanks corona, nog twee leuke en leerzame natuuractiviteiten in het Voedselbos. Uitgerust met verzamelbakjes, zoekkaarten en visnetjes gingen de kinderen op zoek naar eetbare bessen en kruiden. Tijdens het zoeken ontmoetten ze jonge kikkertjes en waterdiertjes en leerden ze vogelgeluiden herkennen. Trots lieten ze hun ouders hun verzamelde maaltje zien en gaven ze hun moeder een klein boeketje wilde bloemen.

Het Wijk NME Liendert was ook betrokken bij het ontwerp en de aanleg van de educatietuin bij de Kinderhof. Van expertise in het planproces tot het maken van bijenhotels met leerlingen in het nieuwe buitenleslokaal. Bekijk dit [filmpje](#) van de opening.

Foto: Magda Fafara

Combinatiefunctionarissen natuur

Veel binnenactiviteiten konden in 2021 niet doorgaan, maar de buiten-natuuractiviteiten van de combinatiefunctionarissen wel! Zij verzorgden meer dan 150 verschillende activiteiten in de natuur in alle delen van de stad. Dus dichtbij huis, met vertrouwde gezichten, waardoor er ook meer dan 1000 kinderen werden bereikt. Na schooltijd gaan de kinderen die zich er echt in willen verdiepen op pad. Ze zijn actief in de moestuinen, koken met kruiden die gevonden worden in het park, maken voederhuisjes en insectenhôtels, spelen de Natuur Escaperoom of gaan op ontdekkingstocht in het bos. En leren spelenderwijs van alles over de natuur.

Hoe gaat Groen doet goed in Amersfoort verder?

Groen doet Goed Amersfoort zet de ingeslagen weg uit het meerjarenplan 2020 - 2023 voort. Extra aandacht gaat uit naar het vinden en begeleiden van nieuwe combinatiefunctionarissen. De bestaande wijk NME's gaan door met het bestendigen van hun wijk-NME en het versterken van de relaties in de wijk. Samen maak je impact. In 2021 stond het opzetten van extra wijk NME's stil, met name door de corona-pandemie. Voor 2022 hebben een natuurboerderij en een ZZP-er aangegeven de uitdaging aan te willen gaan om in Vathorst en in het Soesterkwartier een Wijk NME op te zetten. Tot slot hopen we dat de evenementen bij Het Groene Huis dit jaar door mogen gaan.

DE RONDE VENEN

Gemeente
De Ronde Venen

Team
Sportservice
De Ronde Venen

Tympaan
De Baat

De kracht van verbinden en versterken

De Windroos
Daltonschool™

De Woudreus
Natuur en Milieu Educatie Centrum
Wilnis

Jongerenwerk

Onderdeel van Tympaan-De Baat

ouderslokaal
ouders voor ouders

Cultuur
punt
RONDE VENEN

Ineke Bams

Natuurbeleving & Duurzaamheidseducatie

Natuurspeelplekken
De Ronde Venen

@NatuurspeelplekkenDeRondeVenen
@Natuurspeelplekkendrv

UITGELICHT

Avonturenclub Mijdrecht

Vier woensdagmiddagen konden kinderen van twee basisscholen in Mijdrecht op pad met de Avonturenclub voor spannende, stoere activiteiten. Deze reeks werd speciaal ontwikkeld door Jongerenwerk De Ronde Venen voor kinderen uit groep 5 t/m 8. Tijdens de Avonturenclub gaan de basisschoolleerlingen onder begeleiding van beroepskrachten, vrijwilligers en deelnemers van Jongerenwerk de natuur in. De opdrachten zijn uitdagend én er is ruimte om je ook buiten de geplande activiteiten om uit te kunnen leven.

Als laatste op het programma stond een avontuurlijke middag huttenbouwen. Hierover is een artikel verschenen, deze is te lezen op de [website](#) van Groen doet goed.

Nationale Buitenlesdag in De Ronde Venen

Deze eerste Rondeveense Buitenlesdag is georganiseerd door NME-centrum De Woudreus, Cultuurpunt Ronde Venen en Ineke Bams Natuurbeleving & Duurzaamheidseducatie. Verder deden andere partners ook mee. Er was op deze dag van alles te kiezen. Er waren begeleide activiteiten zoals pleinspelen, buitengymles, dans, theater, fotografie, beeldhouwen, een zintuigenles en lessen over waterdiertjes en kleine diertjes in het Tiny Forest. Ook waren er speciale activiteiten ontwikkeld die leerkrachten zelf met hun leerlingen konden doen: een blotevoetenpad, Oudhollandse Natuurspelen en Natuurkwartiertjes. De laatste vielen zo in de smaak dat de leerkrachten die nog wat langer wilden houden (uiteindelijk tot aan de zomervakantie). Ook deden verschillende klassen mee aan De Grote Natuurles. Verder konden leerlingen zwerfvuil opruimen in de buurt van de school.

Uit gesprekken met deelnemers en met organisatoren bleek dat iedereen deze Buitenlesdag als zeer geslaagd heeft ervaren. Van de 3500 basisschoolleerlingen deden er wel 2500 mee! En met elkaar is de conclusie getrokken dat ook in 2022 de Buitenlesdag gezamenlijk georganiseerd zal worden.

Hoe gaat Groen doet goed in De Ronde Venen verder?

Er zijn voor 2022 vijf nieuwe projecten aangevraagd en vijf 'bestaande' projecten die tot verbreding/verdieping leiden en daarmee een basis leggen voor besteding van deze activiteiten voor de toekomst (denk aan de Avonturenclub, de Natuur-en Moestuclub, de activiteiten bij de natuurspeelplekken en Natuurbeleving voor de allerkleinsten). Dit bestedingen van projecten is een belangrijk criterium geweest bij het toekennen van projectaanvragen. Daarnaast worden twee projecten van 2021 (die vanwege Covid-19) niet of in beperkt vorm zijn doorgegaan alsnog uitgevoerd. Mooi is ook dat er in 2022 weer nieuwe partijen zijn aangehaakt. In september 2022 wordt weer een inspiratiebijeenkomst georganiseerd om deelnemers te stimuleren met projectaanvragen te komen.

HOUTEN

UITGELICHT

Buitendag

Een uniek evenement waar alle partners van Groen doet goed Houten aan meewerken. Afgelopen jaar vond dit plaats bij Boerderij Nieuw Slagmaat, ook een partner van Groen doet goed. De Buitendag vond plaats in combinatie met de appelplukdagen van de boerderij. We hadden ter gelegenheid van deze dag stoffen tasje laten bedrukken met het logo van Groen doet goed en de provincie. Hierin konden de bezoekers de zelfgeplukte appels meenemen. Er was van alles te doen! Op de bingokaart konden de kinderen alle activiteiten afstrepen! Er kwamen wel zo'n 1000 bezoekers. Een heel geslaagde dag! Leuk voor de bezoekers maar ook voor ons als Groen doet goed partners om dit gezamenlijk zo neer te zetten.

De Buitenspeelkaart

In Houten is super veel te doen in de buitenruimte, maar veel ouders en kinderen hebben geen idee wat er in hun buurt allemaal is. Om het buitenspelen te stimuleren is in samenwerking met Sportpunt Houten, de Gemeente Houten en Healthy Houten de buitenspeelkaart gemaakt. Ouders en kinderen kunnen op deze kaart zien wat er allemaal te doen is in hun wijk. Er is onderscheid gemaakt tussen speeltuinen en sportplekken in de openbare ruimte, maar ook het natuурpad, de kinderboerderij en andere verschillende natuurplekken zijn in de kaart opgenomen. Op de achterkant van de kaart staat voor elke maand een leuke buitenactiviteit en leuke weetjes over gezond eten en bewegen. De kaart is gepresenteerd op de nationale buitenspeeldag. Kinderen konden deze dag komen buitenspelen samen met Sportpunt Houten. Daarnaast is de buitenspeelkaart ook via de basisscholen in Houten uitgedeeld aan alle gezinnen in Houten en wordt nog steeds bij elke activiteit uitgedeeld!

Hoe gaat Groen doet goed in Houten verder?

Van 2016 tot en met nu is een aantal projecten en activiteiten uitgekristalliseerd tot een succesvolle Groen doet goed bijdrage. De partners van Groen doet goed Houten geven hier in 2022 graag vervolg aan. Daarnaast proberen we af en toe nieuwe activiteiten en nieuwe samenwerkingen uit. Ondanks dat corona niet verdwenen is, blijven we waar mogelijk zoveel mogelijk organiseren. Desnoods in aangepaste vorm. De succesvolle projecten en activiteiten uit de periode 2016 - 2021, vormen de basis voor het jaarplan voor 2022 en worden aangevuld met een aantal nieuwe activiteiten en ideeën. Voor 2022 staan o.a. de onderstaande activiteiten op het programma: Buitendag 2022, gezinsdag broeihopen omzetten, ontdek de Keercamp, activiteiten NatuurOntdekPlek (NOP) en NME, wildplukken voor gezinnen, upgrade Natuurpad Houten, escapegame testen en inzetten, speurtochten voor gezinnen en sport-/survival-parcous voor gezinnen.

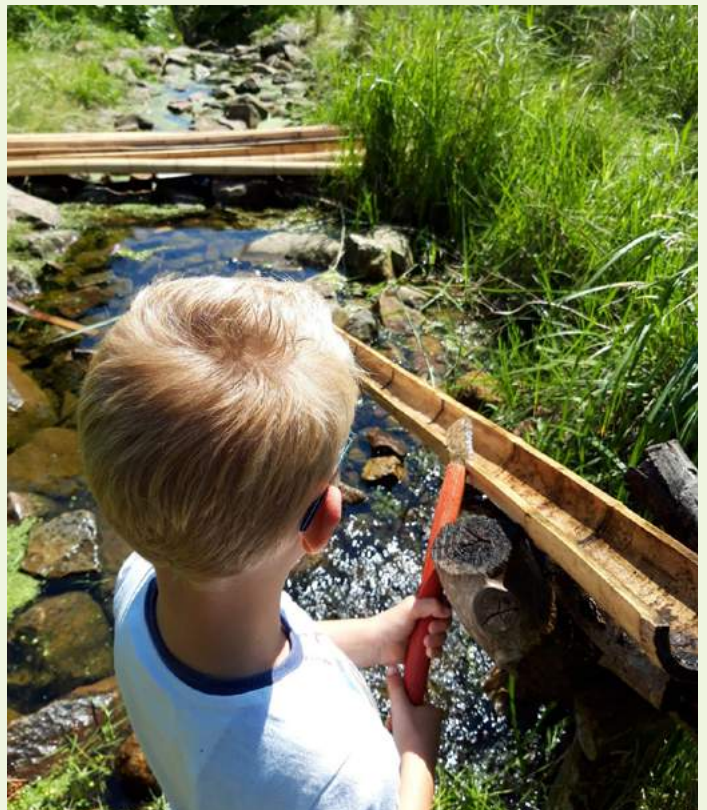
LEUSDEN

UITGELICHT

Natuurbeleving voor kwetsbare kinderen

Doel voor het project natuurbeleving voor kwetsbare kinderen was om tot een aanbod te komen voor kwetsbare kinderen. Eerder had De Groene Belevenis met de hulpverleners van Eigenzinnig kind kunnen ervaren hoe waardevol dit is. In 2021 is er een samenwerking ontstaan met de hulpverleners van Kiyoco en is er contact gelegd met stichting Wortel. Een stichting die veilige ontmoetingsplekken in de natuur aanbiedt aan ouders en kinderen die elkaar weinig zien. De Groene Belevenis doorloopt nu het proces om zich aan te sluiten bij stichting Wortel zodat nog meer kinderen en hun ouders kunnen genieten van elkaar en deze plek.

Een lesdag in de buitenlucht!

Voor veel scholen misschien ondenkbaar maar voor basisscholen de Rossenberg en 't Startblok inmiddels heel gewoon. In 2020 werden de eerste stappen met 'de Buitenschool' al gezet, maar met ondersteuning van Groen doet goed heeft dit project een mooie verdieping kunnen maken. Los van lesmethodes en vaste structuren. Een ontdekkingsstocht voor beide scholen en De Groene Belevenis!

De kracht van de Buitenschool ligt niet in een programma maar juist in de ruimte die geboden wordt voor datgene waar kinderen zelf mee komen. En dat leverde bijzondere belevenissen op! In het totaal beleefde beide scholen 33 Buitenschooldagen.

Hoe gaat Groen doet goed in Leusden verder?

2021 was het eerste jaar waarin de gemeente Leusden aangesloten was als Groen doet goed gemeente. Een jaar waarin de eerste contacten en verbindingen binnen de gemeente werden gelegd en waarin 4 mooie projecten werden gerealiseerd. Het projectplan voor 2022 bevat 8 verschillende projecten. Zo gaan we in Leusden o.a. aan de slag met een Klimaat doe-dag voor alle bovenbouw-groepen, wordt er een week georganiseerd met buitenactiviteiten en zal de Buitenschool een volgende verdiepingsslag maken. We kijken uit naar een mooi nieuw Groen doet goed jaar.

NIEUWEGEIN

UITGELICHT

Moestuinlessen OBS Toonladder Galecop

Nieuwe vrijwilligers hebben met ondersteuning van een GdNG coach een moestuinplan en moestuinlessen ontwikkeld. Deze buitenlessen zijn samen met docenten en klassenouders maandelijks in de praktijk gebracht. Kinderen beleven een heel tuinseizoen, ontdekken hoe alles groeit en bloeit en wat ze zelf kunnen doen (zaaien, kweken, oogsten, verwerken). Hoe mooi is het om te zien hoe ieder kind dit op eigen wijze beleeft. Maatwerk is daarbij essentieel - aandacht, zelfstandigheid en samendoen. Belangrijk is dat de moestuinlessen in het schoolbeleid worden opgenomen. De aanpak, instructies en producten zijn in een werkdocument vastgelegd. Daarmee hebben we een voorbeeld van hoe je het voortbestaan van moestuinlessen op een school organiseert.

Boomfeestdag - 50 jaar Nieuwegein

Ter gelegenheid van 50 jaar Nieuwegein is een herinneringsboom geplant. Kinderen van obs de Krullebaar (groep 7) zijn ontvangen met een educatieve activiteit (kringgesprek en speurtocht) over het belang van bomen, klimaat en biodiversiteit. De burgemeester heeft een toespraak gehouden over belang van bomen voor Nieuwegein. “Bomen overleven normaal gesproken planter - Boompje groot, plantertje dood”. Daarna heeft de burgemeester samen met de kinderen het plantgat vol geschepd. Tot slot hebben de kinderen allerlei natuurlijke materialen verzameld om de boom met een mandala te versieren. Dat resulteerde in een echt natuurkunstwerk en wat was het een feestje voor deze kids.

Hoe gaat Groen doet goed in Nieuwegein verder?

In Nieuwegein wordt ‘Groen doet Nieuwegein Goed naar de buurten’ verder uitgerold. Met als hoofddoel kinderen in hun eigen buurt meer naar buiten en in contact met de natuur te brengen. Dit met de aanpak ‘Doe samen iets in, voor en met de natuur in je eigen buurt’. De samenwerking met wijkcoördinatoren bij bewonersinitiatieven, projectleiders ‘Betere Buurten’ en ‘Klimaatadaptatie’ is verder uitgebouwd.

De projecten voor 2022 zijn thematisch onderverdeeld: natuurbeleving, klimaat en biodiversiteit, gezonde groene leefomgeving en natuur voedt. Dit sluit aan bij onze natuureducatie beleidsvisie (in ontwikkeling): ‘De beleving is de basis van een duurzame toekomst. Door iets voor de natuur te doen ontstaat bewustwording en inzicht. Wij inspireren in het belang van gedragsverandering ten goede van de natuur’.

UTRECHT

Speelbos Zuilen

Sjanghaipark

UITGELICHT

Over de brug festival 2021

Dit jaarlijks terugkerende festival in het Gagelbos is een begrip in de wijken Overvecht en Zuilen. De verschillende partners organiseerden samen allerlei activiteiten in en rond het speelbos Gagelbos. Staatsbosbeheer, Utrecht Natuurlijk, Dock, IJclub Siberia. Dit jaar konden de kinderen een aantal bushcraft-vaardigheden oefenen. Zoals schieten met een pijl en boog. Eerst zelf maken en dan schieten op een grote schietschijf. Het was veruit de aantrekkelijkste activiteit. Ook konden ze touw vlechten van raffia, waterdiertjes vangen en onderzoeken, broodjes bakken boven een vuur en natuurlijk ook lekker vrij spelen. Ruim 300 bezoekers waren er dit jaar. Dit festival wordt bewust niet te groot gemaakt zodat kinderen, en hun ouders, zonder al te veel drukte, rustig verschillende natuurervaringen kunnen opdoen.

De Avonturenclub

Door de samenwerking met de Brede School Overvecht wordt de Avonturenclub op alle scholen in Overvecht (12 stuks) aangeboden. Tien leerlingen van groep 4/5 en van groep 6/7 doen mee aan een club van 6 bijeenkomsten van 1,5 uur. Hierdoor gaan ruim 240 kinderen op avontuur in de (stads) natuur rond hun school. Ze doen bijzondere en nieuwe ervaringen op en hun zelfvertrouwen groeit gedurende de reeks. Het is voor de kinderen steeds weer jammer als de laatste keer erop zit. Ook in Leidsche Rijn hebben dit jaar twee scholen meegedaan. Hoe meer kinderen meedoen des te beter.

Nu er steeds meer vraag is vanuit ouders en scholen naar de Avonturenclub wordt het opleiden en trainen van nieuwe begeleiders steeds belangrijker.

Hoe gaat Groen doet goed in Utrecht verder?

Op de ingeslagen weg en met de partners die nu al vele jaren mee doen. Maar de accenten komen anders te liggen. De plekken met vrije inloop zoals Speelbos Zuilen en speeltuin Noordse Park zijn vrijwilligersorganisaties, actief op en voor hun eigen plek. Ze ontvangen beiden een bijdrage en voeren zelfstandig hun activiteiten uit. De andere partners hebben geen eigen plek maar organiseren activiteiten in de vrije natuur. Daar willen we ons meer op richten. Samenwerking en versterking onderling, uitwisseling en misschien weer nieuwe vormen ontwikkelen. Tussen NatuurWijs en Avonturenclub zijn overeenkomsten en in 2022 willen we meer op zoek naar versterking en uitbouwen van wat er al is. Met als doel: steeds meer kinderen, en ook ouders, te laten ervaren hoe leuk en boeiend de natuur is.

WIJK BIJ DUURSTEDEN

UITGELICHT

Een week vol natuuractiviteiten

Van 23 t/m 27 augustus 2021 hebben meer dan 45 kinderen genoten van de natuurweek Funny Nature. Ze konden hutten bouwen van strobalen en takken, leerden vuur maken met firesteel of vuursteen, maakten jam van zelfgeplukt fruit, speurden door de natuur, maakten pijl en bogen en kettingen én gingen moe, voldaan en vol verhalen weer naar huis. De natuurweek vond plaats bij de kinderboerderij midden in Wijk bij Duurstede. Met grote banieren aan de hekken kon iedereen zien wat er daar gebeurde. En dat leverde heel veel leuke reacties en spontane aanmeldingen op. Er kwamen daardoor ook veel kinderen die we anders niet bereiken. Een natuuractiviteit die duidelijk voor herhaling vatbaar is in 2022!

Buiten spelen is weer spannend!

Bij de bestaande speelplek in het centrale stadspark hebben we afgelopen najaar onze eerste natuurlijke speelplek aangelegd. Met een waterpomp, keien, zand is een spannende speelplek gemaakt voor kleine en grotere kinderen. Kinderen en (groot)ouders ontdekten al heel snel de meerwaarde van de speelplek. Er werden al heel snel heel veel mooie grachten gegraven en kastelen gebouwd. Tijdens de natuurwerkdagen in november 2021 zijn fruitbomen, bessenstruiken en eetbare planten en kruiden aangeplant door leerlingen van Brede School Het Anker en kinderen en ouders uit de buurt. Daarmee is het echt een plek door én voor kinderen. In 2022 volgen nog meer plekken!

Hoe gaat Groen doet goed in Wijk bij Duurstede verder?

2022 wordt het tweede jaar van Groen doet Goed in Wijk bij Duurstede. We zetten vooral in op herhaling van de natuuractiviteiten voor kinderen die succesvol zijn verlopen. Daarnaast staan meerdere natuurlijke speelplekken op de planning om aangelegd te worden. En breiden we het aanbod uit naar natuurlessen voor scholen in combinatie met meehelpen bij de aanleg van de speelplekken, het vergroenen van hun schoolpleinen en moestuinieren in de eigen buurt.

WOERDEN

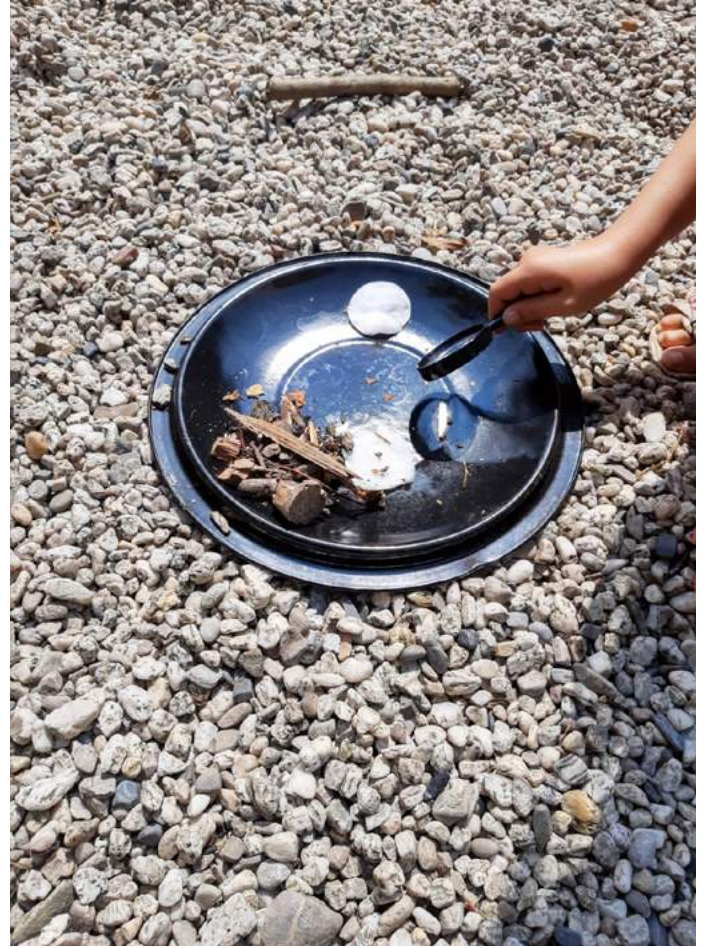

UITGELICHT

Natuurspeeltuin Kamerik (pop-up idee)

Een aantal kinderen uit Kamerik wil graag speel natuur in een park in het dorp realiseren. Ze hebben hiervoor al een stukje groen op het oog en zijn (ondersteund door een aantal betrokken volwassen inwoners) in gesprek met de gemeente en het dorpsplatform. Vanuit Groen doet goed is een eerste ontwerp sessie met Sigrun Lobst van Aardrijk gefinancierd. Zij maakt hier een schetsontwerp van zodat de gesprekken met de gemeente verder gevoerd kunnen worden.

50-dingen-die-je-gedaan-moet-hebben-in-de-natuur-voor-je-12e

Dit project van het eerste uur blijft een succesnummer. Op een vaste middag gedurende 6 weken, nemen de sportcoaches van het Bewegteam Woerden een groep kinderen na school mee op een uitdagende ontdekkingsstocht in de omgeving van school. Tijdens de eerste bijeenkomst wordt met de kinderen het programma bepaald: welke activiteiten willen de kinderen beslist doen? De keuzes van de kinderen worden in het programma verwerkt. Vuur maken staat eigenlijk altijd wel op het lijstje van de kinderen, broodjes of popcorn klaarmaken is dan ook meestal de afsluitende activiteit. Normaal gesproken worden de ouders het laatste half uurtje ook uitgenodigd, door COVID-19 lukte dit helaas niet. Maar dat betekent natuurlijk niet dat de kinderen hun avonturen niet mee naar huis nemen. Doordat de activiteit aansluitend aan school vanuit het schoolgebouw start, er meerdere 'clubs' per jaar zijn en er geen eigen bijdrage gevraagd wordt, is deze activiteit heel laagdrempelig en zijn er elk jaar eigenlijk meer aanvragen dan beschikbare plekken.

Hoe gaat Groen doet goed in Woerden verder?

Door verschillende oorzaken is het helaas niet gelukt de Buitenlesdag in 2021 te organiseren, maar in 2022 pakken we dit met zoveel mogelijk partners op. Daarnaast borduren we voort op de succesnummers van voorgaande jaren, maar houden we ook ruimte om nieuwe initiatieven te ondersteunen. Nieuw is bijvoorbeeld de Bewegroute over landgoed Bredius die op de planning staat. Ook krijgt de natuurspeeltuin in Kamerik weer een steuntje in de rug. En hopelijk volgt er dit jaar weer zo'n leuk pop-up idee dat we vanuit Groen doet goed mee kunnen helpen realiseren.

ZEIST

UITGELICHT

Overleven in het speelbos en andere natuuractiviteiten

De kinderen in Vollenhove en Zeist-West die na schooltijd wekelijks meedoen met het Speelbos, uitgevoerd door buurtsportcoaches van Sportief Zeist, werden dit jaar in totaal 10 keer getrakteerd op speciale 'natuur-edities'. Een van de middagen stond in het teken van overleven: hoe maak je vuur en wat kun je eten uit de natuur? De kinderen vonden het spannend en waren heel enthousiast. Tijdens de andere natuuractiviteiten gingen de kinderen op zoek naar kriebelbeestjes, maakten ze modder, liepen het blote voeten pad, slopen ze als dieren en gingen op zoek naar een schat. De kinderen ontdekten het bos op een andere manier en deden dingen die ze niet eerder deden. Beestjes zoeken blijft favoriet en ze gilden bij het vinden van elk nieuw bijzonder beestje.

Avontuurlijke Bosuitjes

Dit jaar heeft Stichting NatuurWijs 14 avontuurlijke bosuitjes voor scholen in Zeist georganiseerd. Het meest bijzonder waren de uitjes met maar liefst 11 klassen van basisschool Al Amana. Voor veel kinderen was het de eerste kennismaking met het bos (Panbos) en de hei (Heidestein). Naast verwondering bij de kinderen (“O juf, er leven echt beestjes in de grond”), was er ook veel belangstelling voor de natuur onder de aanwezige ouders (vooral moeders). Tijdens de uitjes leren de NatuurWijzers de kinderen hoe je respect kunt hebben voor de natuur: bij het maken van bosparfum liet de NatuurWijzer een kind aan de boom vragen of ze een takje mocht afbreken. Het kind was in eerste instantie in verwarring maar deelde deze ervaring vervolgens al snel met klasgenoten. En, onverwacht, overwonnen meerdere kinderen tijdens het bosuitje hun angst voor honden. Een mooie extra ‘bijvangst’.

Hoe gaat Groen doet goed in Zeist verder?

Voor 2022 waren er voor het eerst meer projectaanvragen dan er subsidie beschikbaar is. Hierdoor hebben we de keuze gemaakt om een aantal projecten te realiseren met minder, of zelfs zonder subsidie (bijvoorbeeld de buitenlesdag). Een mooie uitdaging. Om de uitwisseling van ervaringen tussen de samenwerkingspartners te stimuleren, is een app-groep in het leven geroepen.

Een andere uitdaging voor 2022 is om de gemeente goed te blijven aanhaken. Al voor de derde keer is onze contactpersoon veranderd omdat de betreffende persoon uit dienst ging. 2022 is het laatste jaar dat de bijdrage van de gemeente aan Groen doet goed uit de GIDS-gelden kan worden betaald. We gaan dus sowieso op zoek naar wegen om het project te kunnen continueren en te borgen voor de toekomst.

6. SPIN-OFF VAN GROEN DOET GOED

Naast deze zichtbare aantallen in de vorige hoofdstukken, is er een veel grotere spin-off: de bereikte groep is groter en heeft vaker in de natuur gespeeld dan alleen bij de geprogrammeerde activiteiten. Elke gemeente heeft deze zogenoemde spin-off beschreven.

Amersfoort

Steeds meer scholen gaan de meerwaarde van de natuuractiviteiten zien en vragen de combinatiefunctionarissen om lessen onder schooltijd te geven, zodat alle kinderen kennis maken met verschillende natuuraspecten. Combinatiefunctionaris Paul Liklikuwata, ook betrokken bij Wijk NME Liendert, is een belangrijke kracht achter de ontwikkeling van Buurtpark Rustenburg. Buurtpark Rustenburg is nu nog wat saai stuk openbaar groen en wordt een betekenisvolle plek voor mens en natuur. Tijdens de Nationale Boomfeestdag 2021 op 10 november j.l. plantte wethouder Kraanen daar de eerste bomen samen met leerlingen van de Kinderhof/Windroos/SKA en leden van de kinderraad. [Bekijk dit filmpje.](#) Combinatiefunctionaris Susan Katsman verzorgde in opdracht van het CNME van de gemeente Amersfoort een training natuurbeleving voor 10 pedagogisch medewerkers.

De Ronde Venen

Er is een mooi netwerk opgebouwd met mensen die deelgenomen hebben aan de Buitenlesdag, maar ook met de vrijwilligers

van de Natuurspeeltuinen. We vinden elkaar steeds beter met allerlei initiatieven om kinderen meer het buiten te laten beleven. Het heeft er ook toe geleid dat we nu met deze mensen en de gemeente samen in meer wijken natuurspeelplekken gaan inrichten, naturotheekjes plaatsen, etc. Een heel positieve boost.

Houten

Vanuit Groen doet goed organiseren we veel activiteiten zelf. Maar dat is niet altijd nodig natuurlijk. Afgelopen jaren zijn we ook een aantal keren aangehaakt bij een activiteit die al op de lokale agenda stond (zoals modderdag, appelplukdag en kersenplukdag). Daar hebben we Groen doet goed activiteiten of promotie aan toegevoegd zodat de activiteit nog leuker en aantrekkelijker is voor kinderen. Dit willen we in 2022 waar mogelijk ook blijven doen. Vanwege Corona konden begeleide activiteiten voor een deel niet door gaan. Wat wel goed werkt, zijn activiteiten die (groot)ouders zelf met hun (klein)kinderen kunnen doen. In 2021 kon dat met de speurtocht Sneeuw witje in

Nieuw Wulven en een bezoek aan de kaboutertuin bij het NME-centrum. Hierop hebben we veel positieve reacties gekregen. Dit soort activiteiten die door gezinnen zelf gedaan kunnen worden, is iets wat voor de toekomst interessant blijft.

Het hele idee achter het project Ontdek de Keercamp is dat er een spin-off plaatsvindt. De kinderen ontdekken tijdens het evenement welke leuke dingen er allemaal te doen zijn op de Keercamp (Natuurpad, kinderboerderij en Footgolf). De bedoeling is dat ze later nog eens terug komen met broertjes, zusjes, vriendjes om de Keercamp verder te ontdekken.

Verder merken we dat de Facebookpagina van Groen doet goed Houten groeit. De bekendheid van Groen doet goed breidt zich uit!

Nieuwegein

Binnen de Gemeente Nieuwegein worden steeds meer verbindingen gelegd. Er is een Groen doet Nieuwegein Goed presentatie aan de projectleiders van 'Beter Buurten' verzorgd. Wat resulteerde in aanvullend budget (extra uren) voor een nieuw integraal educatie & kunst project voor Schansen Noord en Zuid zwerfafvalvrij. Vanuit de vraag hoe kunnen we onze doelgroep bereiken, wanneer niet alles kan en mag, is de buitenbalie Natuurkwartier,

in de buurten als online ontstaan. Op deze wijze kunnen we onze doelgroep op een toegankelijke en laagdrempelige wijze bereiken en het netwerk verder uitbreiden. De buitenbalie bestaat uit onder meer doekaarten, waarmee kinderen en hun (groot)ouders/begeleiders de natuur van dichtbij beleven. Dit door samen iets in, voor en met de natuur te doen. Ook bij bewoners en/of schoolinitiatieven worden de doekaarten bij zelfbeheer (pluktuin, bloemenweide, moestuin,...) met maatwerk ingezet. Hierdoor vergroten we het bereik van de doelgroep. Het kan dus eigenlijk overal!

Met de vormgeving van de moestuinlessen van OBS de Toonladder Galecop (groep 5 naar 6) ontvangen kinderen maandelijks in plaats van eenmalig moestuinlessen. Hierbij zijn aanwezige voorzieningen als de bestaande moestuin en nabij gelegen Tiny Forest geïntegreerd. De BuitenWijs lesmaterialen en nieuwe GdNG doekaarten zijn in de lessen opgenomen. Binnen het schoolbestuur wordt dit succesverhaal gedeeld. Voorkomend jaar zijn hieruit twee nieuwe schoolprojecten uit voortgekomen.

Utrecht

Vanuit Groen doet goed hebben we vanaf het begin in 2016 steeds activiteiten in het Gagelbos, Noorderpark/Ruigenhoekse Polder georganiseerd. Het natuurgebied werd te weinig door de wijk gevonden en gebruikt. Sindsdien is er vanuit veel organisaties geïnvesteerd om het gebied beter onder de aandacht te brengen en dat werpt zeker zijn vruchten af. Er wordt veel meer gewandeld, gespeeld en gefietst en met mooi weer liggen de grasvelden rond de waterplassen vol met jeugd die komt zwemmen en spelen. Het gebied leeft en biedt

ruimte en frisse lucht aan veel mensen. Wij zijn zo bescheiden te denken dat wij daar ook een kleine bijdrage aan hebben geleverd.

Het speelbos Zuilen heeft eind 2021 een nieuw groot speeltoestel met glijbaan erbij gekregen van de gemeente. Dat maakt het speelbos nog aantrekkelijker en de kinderen zijn er erg blij mee.

Verder heeft speeltuin Noordse Park in 2021 hard gewerkt aan het beter toegankelijk maken van de speeltuin voor bezoekers met een handicap. Ieder kind heeft het recht om te spelen. Door de speeltuin rolstoel-toegankelijk te maken en te zorgen voor een veilige sfeer willen ze dat ieder kind en iedere ouder zich welkom voelt.

Wijk bij Duurstede

We zien als spin-off dat ook jongeren ons weten te vinden. Bijvoorbeeld voor maatschappelijke stages VO-leerlingen en maatschappelijke diensttijd voor jong-volwassenen. En we zien vooral dat de natuurlijke speelplek het buiten spelen stimuleert. Ouders nemen lunchpakketten mee naar de speelplek zodat de kinderen daar langer kunnen blijven spelen. En we worden door de publiciteit rondom de speelplekken vaker positief aangesproken door mensen die de plannen van Groen doet Goed erg mooi en goed vinden.

Woerden

De natuurspeeltuin op landgoed Bredius blijft veel bezoekers trekken. Ook de begeleidde speelbossen van het Beweegteam in wijkpark Molenvliet en landgoed Bredius stimuleren kinderen om vaker lekker naar buiten te gaan of een activiteit met vriendjes te herhalen. De groene activiteiten die bij NME-Centrum InBredius aangeboden werden, zijn, met andere groene activiteiten, wekelijks via social media en de website gecommuniceerd. Daarnaast worden ze opgehangen in het buitenbord van het centrum, zodat ook voorbijgangers (waaronder veel (groot)ouders met kinderen) dit zien.

Zeist

In het kader van het Preventie- en Sportakkoord is eind 2021 een projectvoorstel ingediend voor het organiseren van NatuurWijs Zomertoers. Hierbij wordt een groep kinderen die in de zomer niet op vakantie gaat, drie dagen ondergedompeld in de natuur in en om Zeist. Hiervoor is samenwerking gezocht met het Centrum voor Jeugd en Gezin, welzijnsorganisatie Meander Omnium en een beleidsmedewerker Armoede en Minimabeleid. Het is op dit moment nog niet duidelijk of het project wordt gehonoreerd.

GRoēn DOET GoēD